

3. Журба М.А. Дигіталізація культури та медіа-ризик: метафізичний аспект. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Філософія. Соціологія. Політологія». 2013. Т. 21. Вип. 23 (2). С. 114-120.
4. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 12.02.2024).
5. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. 2013. С. 45-57.
6. Цюняк О.П. Професійна підготовка майбутніх педагогів засобами дистанційного навчання в умовах карантину. 2020. URL: <http://adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/136> (дата звернення: 12.02.2024).

УДК 373.018.43:004]:005.336.5](045)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Аліна Шиндор, Людмила Май

Одеський обласний базовий медичний фаховий коледж

м. Одеса, Україна

***Анотація.** У статті проаналізовано особливості застосування інформаційних технологій під час організації дистанційного освітнього процесу. Адже перед викладачами виникає необхідність постійно удосконалювати свою професійну майстерність та навички роботи. Кожного дня відбуваються нововведення, а отже поряд з традиційними методами роботи постає необхідність використовувати новітні засоби навчання. І лише*

за умови вдалого поєднання традицій та інновацій можна гарантувати хорошиий результат.

Ключові слова. дистанційна освіта, освітній процес, здобувачі освіти, інформаційні засоби навчання.

Постановка проблеми. Освіта - це ключ, який може відкрити перед нами будь-які двері, який розвиває вміння та надає доступ до інформації. Освіта збагачує наш світогляд та розширює можливості. Тому роль освіти в житті кожного неоціненна. Наразі освіта доступна кожному і постійно з'являються нові можливості здобути чи покращити навички в будь-якій сфері людського життя. Але все ж таки найважливішим є вибір майбутньої професії, а також закладу освіти, де ми отримуємо перші можливості навчатися та проявляти себе. Саме тому викладачі закладів фахової передвищої освіти постійно мають працювати над удосконаленням методів роботи під час занять. Адже здобувач освіти, який обрав навчання у коледжі вже зробив важливий крок у виборі професії, тому його потрібно підтримати та заохотити до навчання, показати, що він не помилився у своєму виборі. Як бачимо, перед викладачами виникає необхідність постійно удосконалювати свою професійну майстерність та навички роботи. Адже кожного дня відбуваються нововведення, а отже поряд з традиційними методами роботи постає необхідність використовувати новітні засоби навчання. І лише за умови вдалого поєднання традицій та інновацій можна гарантувати хорошиий результат.

Саме тому **метою** нашого дослідження є аналіз застосування інноваційних освітніх технологій під час організації дистанційного освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз особливостей дистанційного навчання висвітлено в дослідженнях багатьох педагогів та науковців. Серед них: О. Гнатюк, В. Биков, В. Кухаренко, О. Самойленко та багато інших.

Але незважаючи на велику кількість наукових розвідок, сучасна дистанційна форма роботи все одно вимагає глибокого вивчення, бо

інформаційні технології постійно вдосконалюються. А вміле поєднання традиційних та новітніх методів роботи дозволить викладачам та здобувачам освіти досягти найвищого результату.

Виклад основного матеріалу. XXI століття характеризується функціонуванням інформаційного суспільства, головною рисою якого є запровадження сучасних інформаційних технологій у всі сфери людського життя. Як бачимо, особливого впливу зазнає саме освітній процес, адже перед викладачем постає необхідність підготовки майбутніх конкурентоспроможних особистостей.

Під освітніми інноваційними засобами навчання ми розуміємо запровадження, створення, застосування та розповсюдження в освітньому процесі новітніх форм роботи та сучасних методів та прийомів. І все це має відбуватися під час дистанційної форми навчання або ж змішаного формату роботи.

Тому варто почати з визначення, що для нас дистанційна освіта. На нашу думку, серед науковців досі немає однозначного визначення поняття. Але для себе ми виділили визначення Олександра Самойленка та Володимира Кухаренка. На думку О. Самойленка, дистанційна освіта - універсальна форма навчання, що базується на використанні традиційних і нових інформаційних технологій навчання... [3, с. 61]. В. Кухаренко, в свою чергу, зауважує, що дистанційна освіта - одна з форм отримання освіти, за якою опанування тим чи іншим рівнем знань за тією або іншою спеціальністю здійснюється у процесі дистанційного навчання [4]. Підсумовуючи вищесказане, можемо для себе визначити, що дистанційна освіта - це форма організації освітнього процесу, яка дозволяє поєднувати традиційні методи роботи з інформаційними технологіями задля кращого опанування тим чи іншим матеріалом.

Реалії сьогодення демонструють необхідність удосконалювати освітній процес задля кращої роботи всіх його учасників. Тому що зараз, як ніколи, необхідна підготовка фахівців, які будуть готовими до вирішення будь-яких проблемних завдань в майбутньому. Важливою сходинкою у формуванні

досвідченого фахівці є коледж, де здобувачі освіти відкривають для себе певну спеціальність, тому постає необхідність вводити в освітній процес сучасні засоби навчання, нові методи та форми роботи. Звичайно, що від традиційних методів роботи не варто відмовлятися, а варто їх поєднувати, лише тоді результат роботи буде позитивним.

Найкращий спосіб вплинути на освітній процес - це запровадження використання сучасних засобів навчання, які можуть удосконалити освітній процес, зробити його доступним і цікавим для сучасного покоління. Саме стрімка інформатизація суспільства вимагає нових підходів у роботі кожного учасника освітнього процесу, щоб вдосконалювати освітній процес та зробити його ефективним.

Нас більше цікавлять гуманітарні науки, тому можемо згадати основні методи роботи на заняттях. Наприклад, *метод усного викладу матеріалу* - це розповідь викладача, пояснення нового матеріалу. Традиційний метод роботи, якого неможливо уникнути, але його можна оновити та удосконалити. Якщо викладач під час усного викладу матеріалу використає програмне забезпечення, а саме можливості програми *PowerPoint*, то пояснення буде більш зрозумілим та цікавим. На презентації викладач може занотувати основні тези свого пояснення та підтвердити все це прикладами. Тобто, за допомогою презентації викладач не тільки демонструє “суху” теорію, а й має можливість відразу продемонструвати здобувачам освіти, як застосовувати все почуте на практиці. Підготовка презентації спрощує роботу викладача, адже, попрацювавши один раз, наочний матеріал у вигляді презентації залишається на майбутнє.

Так само можемо доповнити традиційний метод роботи, а саме *метод бесіди*. Під час використання методу викладач ставить питання, а здобувачі освіти відповідають. І саме відповіді студентів поступово розкривають зміст нової теми. Тому викладач може не тільки вивести на екран питання, а ще й запропонувати речення чи короткий текст в якому можна підкреслити головні і другорядні члени речення (на заняттях української мови); знайти потрібну характеристику героя художнього тексту (на заняттях української літератури).

Подібний традиційний метод в оновленому форматі все одно вчить здобувачів освіти аналізувати, порівнювати, систематизувати та узагальнювати свої думки. Саме використання сучасних засобів навчання спрощує підготовку викладача до занять та робить освітній процес більш сучасним та цікавим для вибагливої молоді. Таким чином, можемо оновити та удосконалити більшість традиційних методів роботи на уроках української мови чи літератури, що дозволить отримати гарні результати в майбутньому.

Зважаючи на всі виклики сьогодення, а саме популяризацію змішаного формату навчання, сучасні технічні засоби впроваджуються в освітній процес для його покращення та удосконалення. Як бачимо, достатньо лише підключитися до мережі Інтернет й освіта стає доступною в зручному форматі та в зручний для кожного час. Існує безліч застосунків, які стали “друзями” учасників освітнього процесу під час роботи, адже великої популярності набуло дистанційне навчання, яке допомагає працювати в найскладніших умовах. Саме дистанційна форма навчання дозволяє організувати неперервну освіту незалежно від місцезнаходження здобувачів освіти. По-перше, ми можемо працювати в умовах пандемії чи війни. По-друге, така форма роботи разом з використанням Інтернет-технологій допомагає організувати цікаву роботу із залученням самостійно підготовлених матеріалів або за допомогою вже існуючих освітніх ресурсів, більшість з яких знаходяться у вільному доступі.

Для прикладу можемо охарактеризувати програму, яка забезпечує 50 % (або ж, навіть, більше) освітнього процесу. Наприклад, платформа **Zoom**, що набула неабиякої популярності з впровадженням дистанційної форми навчання. Цей застосунок доступний кожному і дозволяє викладачу працювати безперервно на заняттях. Кожний учасник освітнього процесу знаходиться в безпечних та зручних для себе умовах, а викладач виходить на зв'язок дистанційно. У викладача є можливість перевірити присутніх, викласти матеріал та опитати присутніх. Крім цього, Zoom дозволяє викладачеві залучати в роботу й інші засоби новітніх технологій: презентації, демонстрація підручника, відео, інтерактивна дошка, чат для спілкування, завчасно

підготовлені нотатки, інтерактивні вправи та багато іншого. Студенти, в свою чергу, як на звичайному традиційному занятті мають змогу підняти руку та відповісти. Подібні ресурси допомагають забезпечити неперервність освіти.

Ще одним ефективним інструментом у роботі викладача є використання **Google-форм**, що дозволяє викладачу підготувати коротке опитування на початку заняття, самостійну чи контрольну роботу в електронному форматі. Це значно полегшує роботу на занятті, адже онлайн-тест достатньо надіслати здобувачам освіти з коротким поясненням щодо вимог та вказівкою на обмеження в часі. А далі відбувається автоматичний збір результатів та оцінювання рівня засвоєння вивченого матеріалу. Google-форми дозволяють викладачу працювати швидко та не витрачати час на тривалу перевірку робіт. У випадку дистанційного формату навчання така форма роботи може бути постійною на онлайн заняттях, коли є певні рамки. На початку чи в кінці заняття, дивлячись на тему, можемо виділити 5-10 хвилин на роботу з тестом. Наразі великої популярності набувають форми роботи з тестовими завданнями. Це дозволяє відразу після опрацювання теоретичного матеріалу закріплювати вивчений матеріал на практиці.

Серед інструментів Google є й інші застосунки, що значно спрощують роботу під час дистанційного чи змішаного формату навчання. Ще одним дієвим прикладом є **Classroom**, що дозволяє розміщувати всі освітні матеріали в одному місці. Для доступу до Classroom потрібен лише телефон, планшет чи комп'ютер. Викладач створює клас і надає посилання учасникам освітнього процесу (здобувачам освіти потрібної групи), які долучаються до курсу, як учасники. Це потрібно зробити один раз, а далі курс буде завжди доступним. Створений викладачем курс дозволяє в одному місці розміщувати всі матеріали за темами, використовуючи додаткові джерела, завдання, тести, відеоматеріали та інше. У викладача теж є можливість слідкувати за курсом з будь-якого гаджету, крім цього викладач завжди отримує сповіщення про виконання робіт та може контролювати час виконання. Наприклад, викладач запланував самостійну роботу з української літератури: здобувачам освіти потрібно

письмово дати відповіді на питання за прочитаним художнім текстом. Для цього потрібно лише підготувати завчасно питання до тексту, а далі запланувати час та додати завдання до курсу. Студенти отримають сповіщення про те, що викладач розмістив нове завдання, а також вказівку на час. Після виконання здобувачі освіти прикріплюють роботу в Classroom і вона стає доступною для викладача. Який під час перевірки роботи може додати коментарі та поставити оцінку. Такий формат дозволяє працювати в зручний час, незалежно від місця розташування учасників освітнього процесу, єдиною вимогою є доступ до мережі Інтернет.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Можемо зробити висновок, що з розвитком сучасних інноваційних технологій на заняттях краще всього працювати поєднуючи традиційні методи роботи з інформаційними технологіями. Такий формат роботи значно полегшить організацію освітнього процесу під час дистанційної чи змішаної форми навчання. Лише за умови вмілого поєднання та самовдосконалення учасників освітнього процесу, можемо гарантувати успіх у роботі як викладачів, так і здобувачів освіти.

Перспективою для подальших розвідок є дослідження сучасних інформаційних технологій, які постійно удосконалюються та з'являються. Саме вони впливають на умілу організацію сучасного освітнього процесу.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Положення про деякі питання організації дистанційного навчання: затверджено наказом МОН від 08.09.2020 р. № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 у редакції від 06.04.2022 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Самойленко О. М. Поняття дистанційної освіти та дискусії навколо неї. *Збірник наукових праць*. Херсон: Міськдрук, 2011. с. 61.
4. Технологія створення дистанційного курсу: навч. посіб. / за ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренка. Київ: Міленіум, 2008. 364 с.